

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

1 (4)

Datum
2022-08-15

Ärendebeteckning
218-2753-2022

Vendelåbygdens älgskötselområde
03-60-03-084-Ä
c/o Anders Larsson
Anders.larsson@byggnads.se

Fastställande av älgskötselplan för 03-60-03-084-Ä

Beslut

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan för Vendelåbygdens älgskötselområde, 03-60-03-084-Ä, att gälla till och med utgången av jaktåret den 30 juni 2025, med följande revideringar:

- 2.1.2. Älgobs. Områdets obstimmar är under 5000 vilket medför att ÄFOts data ska användas i skötselplanen.

Beskrivning av ärendet

Älgskötselområdet har den 6 april 2022 lämnat in en ansökan om att få en ny älgskötselplan fastställd för kommande treårsperiod. Till den inskickade skötselplanen är en beräkning i älgfrode bifogad.

Älgskötselområdet har målsättningen att älgstammen i området ska minska samt bedömer att den har minskat under den senaste treårsperioden.

Den nya skötselplanen innebär en minskning av avskjutningsmålet från tidigare 3,5 älgar/1000 ha till 3,1 älgar/1000 ha. Gällande skötselplan var godkänd till och med jaktåret 2022/2023.

Älgskötselplanen är framtagen efter samråd med berörda fastighetsägare och jakträttsinnehavare inom älgskötselområdet samt älgförvaltningsgruppen. Berörd älgförvaltningsgrupp har yttrat sig över älgskötselplanen innan den överlämnats och granskats av Länsstyrelsen. Detta för att säkerställa att skötselplanen är i linje med den förvaltningsplan som gäller inom förvaltningsområdet.

Älgförvaltningsgruppen i Österbybruk har tillstyrkt bifogad älgskötselplan.

Motivering till beslutet

För ett älgskötselområde ska det finnas en skötselplan. Älgskötselplanen ska bidra till en adaptiv förvaltning och till att nå älgförvaltningsplanens mål. En älgskötselplan ska vara framtagen efter samråd med älgförvaltningsgruppen och sedan fastställas av Länsstyrelsen. För att fastställas ska planen alltid minst innehålla de kriterier som ställs i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7).

En älgskötselplan omfattar en period om tre år, om inte Länsstyrelsen beslutar annat.

Området har inte tillräckligt med mantimmar (>5000) i älgobsen för att kunna använda den på skötselområdesnivå utan är hänvisad till underlaget för förvaltningsområdet. Älgobsen visar en negativ trend för älgstammen inom förvaltningsområdet.

Spillningsinventeringen 2013 resulterade i 8,3 älgar/1000 ha, 2017 i 10,2 älgar/1000 ha och 2021 blev resultatet 6,8 älgar/1000 ha för Österbybruk ÄFO.

SLU's skattning av älgstammen med den nationella beräkningsmetoden är 5,6 älgar/1000 ha inom älgförvaltningsområdet efter jakt 2021.

Avskjutningen inom ÄSOt var under den senaste jaktsäsongen 2,1 älgar/1000 ha. Nyttjandegraden av planerad avskjutning inom skötselområdet var 59 %. Medelavskjutningen inom Österbybruk ÄFO var 3,1 älgar/1000 ha.

I den nya älgskötselplanen föreslås en avskjutning på 3,1 älgar/1000 ha för jaktåret 2022/2023. ÄSOt har målsättningen att älgstammen ska minska och anser att stammen minskat under den senaste treårsperioden.

ÄSOt uppskattar vinterstammen till 8,0 älgar/1000 ha och har uppgett ett mål för vinterstammen på 7,3 älgar/1000 ha. Den bedömda stammen är över konfidensintervallet (4,36–6,96) för SLUs skattning. Den föreslagna avskjutningen kan innebära en risk för överskattning av stammen.

Enligt Naturvårdsverkets utvärdering ([Samförvaltning av älg och skog – analyser av den nya älgförvaltningen under perioden 2012–2021 \(naturvardsverket.se\)](#)) är det vanligt att stammen överskattas vid låga tätheter. Om skattningen från den nationella beräkningsmetoden är korrekt (5,6 älgar/1000 ha) riskerar planerad avskjutning på 3,1 älgar/1000 ha medföra att stammen hamnar långt under målet på 7,3 älgar/1000 ha.

Förutsatt att skötselområdet har den älgstam (8,0 älgar/1000 ha) som området bedömer kommer den planerade avskjutningen att leda till att stammen minskar, mot målet.

Länsstyrelsen bedömer att älgskötselplanen kan fastställas under förutsättning att älgskötselområdet och älgförvaltningsgruppen noggrant följer upp resultatet av jakten och inventeringar (älgobs och spillningsinventering) för att se om avskjutningsnivån bör justeras för att nå förslaget mål. Länsstyrelsen betonar vikten av att älgobsen registreras, i älgdata eller anslutna system, för älgskötselområdets jaktlag.

Länsstyrelsen bedömer att älgskötselplanen för Vendelåbygden är framtagen i enlighet med Naturvårdsverkets krav. Planen kan därför godkännas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 § jaktförordningen (1987:905) ska det för ett älgskötselområde finnas en skötselplan.

Enligt 27 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NSF 2011:7) ska en älgskötselplan ska bidra till en adaptiv förvaltning och till att älgförvaltningsplanens mål genomförs. Planen ska tas fram efter samråd med älgförvaltningsgruppen. Vidare framgår det av samma paragraf att en skötselplan omfattar en period av tre år om inte länsstyrelsen beslutar annorlunda och vad en skötselplan ska innehålla.

Information

Företrädare för älgskötselområdet ska minst en gång om året göra en uppföljning av älgskötselplanen och vid behov vidta åtgärder och föreslå ändringar för Länsstyrelsens fastställande. I god tid innan treårsperioden passerat ska en ny plan ha tagits fram.

Om förvaltningsgruppen framför synpunkter på planens inriktning eller dess efterlevnad kan det vara nödvändigt med revidering. Vidare gäller att om det under planperioden visar sig att förändringar är nödvändiga för att nå målen, så ska planen revideras och meddelande om detta skickas till Länsstyrelsen. Om skötselområdets areal förändras med mer än 10 % bör en ny skötselplan utarbetas.

Länsstyrelsen påminner om att innebörden av detta beslut ska meddelas de fastighetsägare, jakträttshavare och i förekommande fall viltvårdområdesföreningar som berörs av beslutet.

Beslutande

Beslutet har fattats av vilthandläggare Nathalie Kindbladh.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor:

1. Kopia av älgskötselplanen

Kopia till:

Älgförvaltningsgruppen Österbybruk

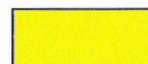
Namn på älgskötselområdet

VENDELÅBYGDENS ÄLGSKÖTSELOMRÅDE

	Älgskötselplan (nytt älgskötselområde/ny period)	Reviderad älgskötselplan (inom pågående period)	Reviderad avskjutningsplan (inom pågående period)
Typ av plan	X		
Diariet föring av älgskötselplanen	X	Nytt ärende (planen har inte lämnats tidigare)	
		Till befintligt ärende. Diarie nr:	
Version (datum)			

Länsstyrelsens reg.nummer	03-60-03-084-Ä		
Älgskötselplan för perioden	2022	till och med	2024
Reviderad datum			
Revidering orsak			
Total areal ÄSO (ha)	13 701	Markera med X:	X
Areal åkermark i ha	(Arealen används inte i beräkningar, beräkninga baseras på total areal)		
Registrerande län	Länsstyrelsen i Uppsala län		
ÄFO nummer	äfo-03-002		
ÄFO namn	Österbybruks Älgförvaltningsområde		
Fastställd av länsstyrelsen den	2022-08-15		

Beslutad av Länsstyrelsen

Ansökt areal (nytt/ändrat område)

Länsstyrelsens noteringar och villkor för beslut om fastställande av planen:

INNEHÅLL:

1. MÅLSÄTTNINGAR

- 1.1 Älgstammen
- 1.2 Skog och betesskador

2. NULÄGESBESKRIVNING

- 2.1 Uppgifter om älgstammen
- 2.2 Uppgifter om skogstillstånd och betesskador
- 2.3 Skador på gröda
- 2.4 Trafikolyckor med älg
- 2.5 Övrig dödlighet
- 2.6 Predation

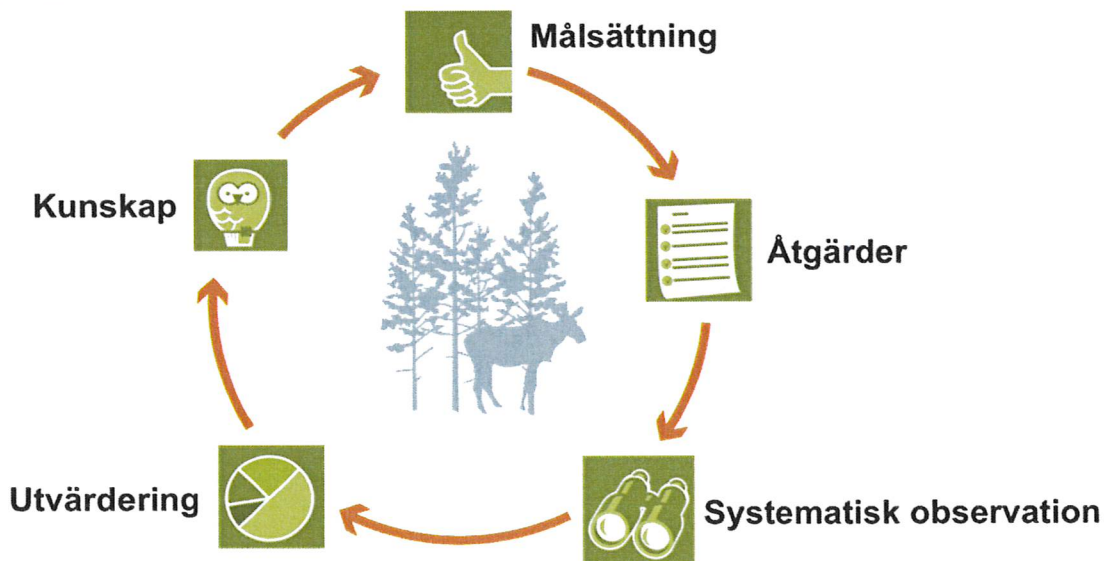
3. SAMMANFATTNING MÅLSÄTTNINGAR OCH NULÄGE

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

- 4.1 Planerad avskjutning
- 4.2 Avskjutningsförslag licensområden
- 4.3 Planerade inventeringar

5. ÖVRIGT

- 5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom äso.
- 5.2 Bilagor

1. MÅLSÄTTNINGAR

1.1 Mål för älgstammens utveckling inom älgskötselområdet

Kvantitativ målsättning för treårsperioden

Antal de kommande 3 åren

Öka	Oförändrad	Minska
		x

Älgstammen ska

Med hänsyn till:

Skogen

Kvantitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

	antal	antal/1000 ha	%
Tjur	29	2,1	28 %
Ko	50	3,6	48 %
Kalv	25	1,8	24 %
Totalt	104	7,6	100 %

Mål för vinterstam	2024
Vinterstam älg/ 1000 ha	7,3

efter jakt

Kvalitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

Andel tjur av vuxna:	39 %	i älgobs
Antal kalvar per hondjur:	0,70	uttryckt som ett decimaltal enligt älgobs
Målsättning kalvandel i avskjutning:	45 %	av totala avskjutningen
Slaktvikter kalv (kg)	65	i medelvikt för alla vägda kalvar från jaktstart

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

1.2 Övergripande målsättningar för skogens utveckling inom ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Tallar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	5 %	Ange i %
Granar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	1 %	Ange i %
Tallar	ANDEL oskadade av klövvilt vid 5 m	70 %	Ange i %
Tallar	ANTAL oskadade av klövvilt vid 5 m		Ange i stammar/hektar

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR

2.1 Uppgifter om älgstammen inom älgskötselområdet

Uppgifter om älgstammen och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.1.1 Den totala avskjutningen inom ÄSO på årsbasis

Bör avse de senaste tre årens avskjutning.

År	2019	2020	2021
Tjur		8	8
Hondjur		8	10
Kalv		13	11
Totalt		29	29
Totalt per 1000 ha	#VÄRDEFEL!	2,1	2,1
Areal (ha för respektive år)	13 701	13 701	13 701

Sammanställning av avskjutningen de senaste tre åren för uppföljning av kvalitetsmålen.

År	2019	2020	2021
Tjurandel avskj. (tjur/vuxna)		50 %	44 %
Kalvandel avskj. (kalv/totalt)		45 %	38 %

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.2 Älgobservationer (älgobs)

Minst de senaste fyra årens älgobs jämförs för att trenden i älgpopulationen ska kunna följas.

År	2018	2019	2020	2021	Medel
Antal obstimmar	60 674	58 854	61 964	61 252	60 686
Observationer per mantimme	0,054	0,054	0,041	0,040	0,047
Antal kalvar per hondjur	0,61	0,71	0,67	0,62	0,65
Andel tjur av vuxna	37 %	35%	35 %	34 %	36 %

[Se diagram](#)

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

I Frodeberäkningen har obsen för ÄFO används pga för få timmar.

Ändrat till ÄFOts timmar i ovan tabell pga för få timmar inom ÄSO /LstNK

2.1.3 Spillningsinventering

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal provytor					5221	
Antal dagar i inventeringsperiod					199	
Antal funna spillningshögar					1379	
Spillningshögar per älg och dygn					19	
Antal högar per ruta (täthetsindex)					0,26	
Vinterstäm i antal/1000 ha (max)					8,5	
Vinterstäm i antal/1000 ha (min)					5,9	
Vinterstäm i antal/1000 ha (medel)					7,0	
Vinterstäm i antal/1000 ha (medel)					7,0	

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.1.4 Kalvvikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda älgkalvar inom ÄSO från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal vägda kalvar				3	1
Slaktvikt kg septemberjakt (vägda)				0	0
Slaktvikt kg oktoberjakt (vägda)				64	65
Slaktvikt kg medel (vägda)				64	65

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.5 Vuxna vikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda vuxna älgar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal vägda kor				3	1
Slaktvikt kg (vägda) kor				133	187
Antal vägda tjurar				1	0
Slaktvikt kg (vägda) tjurar				199	0

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.6 Medelålder

Medelålder för samtliga fällda och tandsnittade vuxna älgar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal åldersbestämda kor	0	0	0	0	0
Medelålder år (tandsnitt) kor	0	0	0	0	0
Antal åldersbestämda tjurar	0	0	0	0	1
Medelålder år (tandsnitt) tjurar	0	0	0	0	3

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.7 Reproduktion

Antal utstötta ägg per hondjur från livmoderundersökningar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal analyserade kor	0	0	0	0	0
Ägg per hondjur (livmoderanalys)	0	0	0	0	0

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.8 Flyginventering

År			
Tjur			
Ko			
Kalv			
Totalt			

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.9 Bedömning av den nuvarande älgstammen inom älgskötselområdet

Antal de senaste 3 åren	Ökat	Oförändrad	Minskat
Älgstammen har			x

År	2017	2018	2019	2020	2021
Vinterstam, älg/1000 ha					8,0

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Kvalitet de senaste 3 åren	Minskat	Oförändrad	Ökat
Tjurandelen	x		
Medelåldern		X	
Kalvvikterna	x		
Reproduktionen	x		

2.1.10 Sammanställt beräkningsunderlag för analys i Älgfrode

Data till Älgfrode

Områdets areal i ha	13701
Målsättning	
Antal älgar per 1000 ha	7,3
% tjur av vuxna	39 %

Älgstammens egenskaper

<i>Enligt älgöbs</i>	Medel 4 år	Medel 3 år	Senaste år
% tjur av vuxna	36 %	35 %	35 %
Antal kalvar per vuxet hondjur	65 %	67 %	62 %
<i>Enligt avskjutning</i>			
% tjurkalv av alla kalvar	52 %		

Avskjutning

Antal vuxna tjurar	8
Antal vuxna hondjur	10
Antal kalvar	11

Dödlighet utöver jakt

	Rovdjur	Trafik	Övrigt
Antal vuxna tjurar per år			1,0
Antal vuxna hondjur per år			2,0
Antal kalvar per år*			2,0

Älgstammens storlek

Antal älgar per 1000 ha	8,0
-------------------------	-----

Bedömd eller beräknad sammansättning enligt Älgfrode antal vid periodens slut (utökad uppgift ej obligatorisk)

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur				
Ko/kviga				
Kalv				
Summa	0	0 %	0,0	

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.2 Inventeringar av skogstillståndet inom älgskötselområdet

Uppgifter om skogstillståndet och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.2.1 Fodertillgång och skadeläge på skog enligt Skogsstyrelsens foderprognoser och Äbin inom ÄFOt

Fodertillgång och prognos	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Areal ungskog	20 509	21 177	21 911	22 263	22 226	22 089	22 089
RASE (rönn, asp, sälg, ek), andel ytor med förekomst		63 %	47 %				

Utveckling kommande 5 åren	Ökande	Oförändrad	Minskande
Areal tallfoder			X

Övriga uppgifter om skogstillståndet enligt Äbin

Tallar	Årsskada (vinterskador + sommarskador)
Tallar	Andel stammar utan viltskador
Ståndortsanpassning	Andel mager mark föryngrad med tall
RASE	Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus
Granar	Årsskada (vinterskador + sommarskador)

2019	2020	2021	2022
	14 %	11 %	
	66 %	58 %	
	98 %	89 %	
	11 %	8 %	
	3 %	1 %	

2.2.2 Bedömt betetryck i avsaknad av Äbin eller som komplettering till Äbin

För	Tolerabla	För omfattande			
Tall					
Gran			2020	2021	2022
RASE, välj alternativ i lista	Omhändertags istället av:				

Bedömningen grundar sig på

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.3 Redovisning av skador på gröda

	Tolerabla	För omfattande
Omfattning	x	

Redogörelse för typ av skador och var skadorna har förekommit.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.4 Redovisning av rapporterade viltolyckor med älg

Vilttrafikolyckorna med älg de senaste 3 åren

År	2019	2020	2021
Älgolyckor inom ÄSO, antal	0	0	0
Tjur, trafikdödad			
Hondjur, trafikdödad			
Kalv, trafikdödad			
Okänd, trafikdödad			
Summa trafikdödade älgar			

2.5 Övrig dödlighet

År	2019	2020	2021
Tjur	1	1	1
Ko	2	2	2
Kalv	2	2	2
Okänd	0	0	0
Summa	5	5	5

2.6 Redovisning av rovdjursförekomst och predationstryck

Predation inom ÄSO

Vargrevir	% av reviret som berör ÄSO	Predation i reviret antal	Predation vuxen älg	Predation kalv	Revirets predation i ÄSOt	Predation/ 1000 ha
		Summa:				

Björntäthet per 100 000 ha	Antal björnar inom ÄSO	Predation per vuxen björn	Predation vuxen älg	Predation kalv	Björnens predation i ÄSOt	Predation/ 1000 ha

S:a predation:				
----------------	--	--	--	--

Förutsättningar för ovanstående:

Vargpredationen bör beräknas till 100-140 älgar/revir. I beräkningen utgörs predationen av 82% kalv och 18% vuxna.

Björnpredationen bör beräknas till ca 7 älgar per vuxen björn. I beräkningen utgörs predationen av 93% kalv och 7% vuxna.

Andelen vuxen björn utgör 50% i beräkningen.

3. SAMMANFATTNING MÅL OCH NULÄGE

	Mål	Nuläge	Trend	Åtgärdsförslag
Vinterstam, älgar per 1000ha registrerad jaktareal	7,3	8,0	Minskande	
Vinterstam, antal älgar totalt inom ÄSO	100	110	Minskande	
Andel tjur av vuxna i älgobs	39 %	32 %	Minskande	
Antal kalvar per hondjur i älgobs	0,70	0,70	Minskande	
Kalvandel i avskjutning	45 %	41 %	Minskande	
Slaktvikter kalv (kg)	65	65	Minskande	
Färska skador tallar/produktionstammar, max	5 %	13 %	Minskande	
Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus		10 %	Minskande	
Fodersituation enligt foderprognos			Minskande	
Älgolyckor inom ÄSO, antal totalt			Oförändrad	
Övrig dödlighet, antal älgar inom ÄSO		5	Oförändrad	
Predation, antal älgar inom ÄSO			Oförändrad	

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

4.1 Avskjutning för älgskötselområdet

År	2022	2023	2024
Tjur	11	11	11
Hondjur	12	12	12
Kalv	19	19	19
Antal älgar totalt	42	42	42
Andel tjur av vuxna (%)	48 %	48 %	48 %
Andel kalv av total avskjutning (%)	45 %	45 %	45 %
Areal (ha för respektive år)	13 701	13 701	13 701
Totalt per 1000 ha	3,1	3,1	3,1

Avskjutning baseras på (markera med X)

X	Beräkningsmodell Älgfrode (bifogas)
	Annan beräkning/förslag (bifogas)

Motivering för avvikelser jämfört med beräkningsmodellens förslag

I Frodeberäkningen har obsen för ÄFO används pga för få timmar.

4.2 Planerade inventeringar

År	2023	2024	2025
Äbin	X	X	X
Spillningsinventering	X		X
Flyginventering			
Avskjutningsstatistik	X	X	X
Älgobs	X	X	X
Kalvikter	X	X	X
Foderprognoser	X	X	X

Kommentarer

5. ÖVRIGT

5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom äso.

Denna älgskötselplan har utformats i samråd med berörda fastighetsägare och jakträttshavare.

 Företrädare för älgskötselområdet
 Anders Larsson
 Namnförtydligande

Datum:

Älgskötselplanen tillstyrks av älgförvaltningsgruppen

Älgskötselplanen tillstyrks inte av älgförvaltningsgruppen

 För älgförvaltningsgruppen

Bo Jansson
 Namnförtydligande

Motivering eller avvikande mening

5.2 Bilagor